

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีลักษณะคล้ายการวิจัยและพัฒนา (research and development) ตามแนวคิดการวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research (PAR)) ซึ่งต้องมีการศึกษา ทดลองปฏิบัติ แสวงหาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องเดิม ปรับใช้ในรูปแบบใหม่เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้

1.1 ได้จากเอกสาร ตำราทางวิชาการ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 แหล่งข้อมูลจากพื้นที่ (ในโรงเรียน) ได้จากบุคคล กลุ่มบุคคลต่างๆในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร นักเรียน ครูอนามัย ครูประจำชั้น ครูหอพัก ครูโภชนาการ

1.3 แหล่งข้อมูลจากนอกพื้นที่ (นอกโรงเรียน) เนื่องจากชุมชนลักษณะนี้ไม่ใช่ชุมชนปิด สามารถที่จะติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกได้ จึงมีบุคคล กลุ่มบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อดีตครูที่เคยสอนในโรงเรียนแห่งนี้มาก่อน กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียน ผู้ที่เคยเข้าไปดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียน อาทิ ทันตแพทย์จากกองทันตสาธารณสุขและจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์

2.2 แบบสังเกต

2.3 แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม จะใช้บันทึกทั้งจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการทำกิจกรรมกลุ่ม

2.4 กล้องถ่ายวิดีโอ

2.5 กล้องถ่ายภาพ

ทั้งกล้องถ่ายภาพวิดีโอ และกล้องถ่ายภาพ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการศึกษาค้นคว้า เพราะภาพเหตุการณ์ทั้งหมดหลังจากถูกบันทึกไว้ จะเก็บไว้ที่โรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้กลับมาดูผลงานของตนเอง รวมทั้งเป็นตัวช่วยกระตุ้นให้นักเรียนบางคนเกิดความอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมครั้งต่อไปด้วย นอกจากนั้นแล้ว ภาพที่ถูกบันทึกไว้โดยเฉพาะภาพถ่ายวิดีโอ จะช่วยในการทบทวนเหตุการณ์ ให้รายละเอียดปลีกย่อยที่ผู้วิจัยอาจจะไม่ทันได้สังเกตเห็นในขณะเกิดเหตุการณ์ และบ่อยครั้งที่เหตุการณ์เกิดขึ้นพร้อมกันหลายสถานที่ ผู้วิจัยไม่สามารถอยู่ร่วมในเหตุการณ์นั้นได้ ต้องอาศัยการดูจากภาพที่ถูกบันทึกไว้ และเนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระยะเวลาค่อนข้างยาวนาน ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเพียงอย่างเดียว ช่วยให้ข้อสังเกตได้ไม่เต็มที่ ยกตัวอย่างเช่น พัฒนาการของเด็กบางคนที่เข้ามามีบทบาทในปีหลังๆ ซึ่งผู้วิจัยไม่ทันได้ให้ความสนใจต่อเด็กคนนั้นในปีแรก แต่เด็กเหล่านี้ก็ถูกบันทึกไว้ในภาพ ซึ่งสามารถช่วยอธิบายเรื่องราวบางอย่างได้เมื่อเวลาผ่านไป ดังนั้นภาพถ่ายทั้งหมดจึงค่อนข้างมีบทบาทมากในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

3. วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การสังเกต การเก็บข้อมูลโดยการสังเกต มีข้อดีคือ สามารถเก็บข้อมูลพฤติกรรมเด็กที่ลึกซึ้งที่ไม่สามารถแสดงออกทางการพูดได้ ใช้ได้กับทุกกลุ่ม ทุกวัย และที่สำคัญคือ สามารถศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ ได้ทันที ซึ่งในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การสื่อสารระหว่างเด็กกับผู้วิจัยถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการได้มาซึ่งข้อมูล ดังนั้น วิธีการสังเกตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวิธีการสังเกตในหลายรูปแบบ ทั้งการสังเกตแบบมีเค้าโครงล่วงหน้า การสังเกตแบบไม่มีเค้าโครงล่วงหน้า การสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยการเข้าไปร่วมในกิจกรรมภายในโรงเรียนและร่วมจัดกิจกรรมกับนักเรียน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

3.2 การสัมภาษณ์ โดยทั่วไปจะมี 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือแบบเป็นทางการ กับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือแบบไม่เป็นทางการ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์ทั้ง 2 แบบในสถานการณ์ที่ต่างกันออกไป โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการจะใช้ในขั้นตอนการสร้างความรู้คุ้นเคยช่วงแรกๆ เป็นส่วนใหญ่ หลังจากที่เราเริ่มมีความไว้วางใจกันมากขึ้นแล้วจึงสามารถใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการได้ อย่างไรก็ตาม การสัมภาษณ์โดยใช้ปากจะใช้ได้กับครูเท่านั้น ส่วนเด็กนักเรียนต้องอาศัยการสื่อสารกันด้วยภาษามือและการเขียนโต้ตอบกันเป็นหลัก ซึ่งข้อมูลที่ได้อาจจะไม่ครบถ้วนและลึกซึ้ง เนื่องจากภาษามือมีคำจำกัด และนักเรียนเองก็มีความสามารถในการเขียนที่ไม่ค่อยมากนัก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยการสังเกตช่วยในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างมาก

ในบางครั้งเมื่อถึงคราวที่ต้องการรายละเอียดมากก็ต้องอาศัยถาม คือครูภายในโรงเรียนช่วยถ่ายทอดออกมาอีกต่อหนึ่ง

3.3 การสนทนากลุ่ม (group discussion) การเก็บข้อมูลโดยวิธีนี้ ผู้วิจัยทราบว่าเสี่ยงต่อการล้มเหลวที่จะได้ข้อมูล เพราะจำเป็นต้องสื่อสารกันด้วยภาษามือเพียงอย่างเดียว ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญในการใช้ภาษามือเป็นอย่างมาก แต่เหตุผลสำคัญที่เลือกใช้วิธีนี้คือ ต้องการทราบความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสนทนากลุ่ม และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ ต้องการให้ผู้นำนักเรียนบางคนได้สังเกตการณ์กระบวนการสนทนากลุ่ม เพื่อที่ผู้นำเหล่านี้จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมต่อไป อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเลือกใช้การเก็บข้อมูลโดยวิธีการนี้เพียงครั้งเดียวตลอดระยะเวลาที่ศึกษา เพราะต้องใช้เวลาในการสนทนนานกว่าปกติมากเกินไป

3.4 การประเมินชุมชนอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal (PRA)) เพื่อเป็นการเป็นโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ การที่ผู้วิจัยเลือกวิธีการของ PRA มาช่วยในการเก็บข้อมูลเพราะ PRA มีข้อดีหลายประการ เช่น

- เป็นกระบวนการที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เน้นการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมแทนตัวหนังสือ ไม่ต้องอาศัยทักษะการอ่านการเขียนมาก ซึ่งในกลุ่มนักเรียนผู้บกพร่องทางการได้ยินจะมีข้อด้อยคือ ทักษะการอ่านการเขียนไม่ค่อยดีนัก ดังนั้น PRA จึงเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่เหมาะสมมากวิธีหนึ่ง

- ส่งเสริมศักยภาพของชุมชนในการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และการนำผลไปใช้ในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาต่อไป ในกลุ่มนักเรียนผู้บกพร่องทางการได้ยินเป็นกลุ่มหนึ่งที่ยังไม่คุ้นเคยกับการได้รวมกลุ่มกันคิด วิเคราะห์ปัญหาของชุมชนตนเอง เมื่อจะเริ่มมีกิจกรรมในลักษณะการรวมกลุ่มกันทำงานอย่างมีแบบแผน PRA จึงถูกประยุกต์มาใช้กับกลุ่มนักเรียนเหล่านี้

- การมีส่วนร่วมในการชี้ชัด / วิเคราะห์ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้ชุมชนมีความเข้าใจและตระหนักต่อปัญหา ตลอดจนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของต่อข้อมูลที่ได้รับ และต่อกิจกรรมที่วางแผนไว้

- สามารถใช้ร่วมกับกระบวนการมีส่วนร่วมอื่นๆ ได้อย่างกลมกลืน เช่น การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และกระบวนการ A-I-C (Appreciate-Influence-Control) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยก็ได้เลือกกระบวนการทั้งสองมาร่วมในการเก็บข้อมูลด้วย

สำหรับเทคนิคที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้มีเพียงเทคนิคเดียว คือ ใช้ PRA เพื่อจัดลำดับ / ให้น้ำหนักโดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง คือ

1. อุปกรณ์ ในแต่ละกลุ่มจะมีอุปกรณ์ที่สำคัญคือ กระดาษปรีฟ 2 แผ่น สีเมจิกชนิด 2 หัว 1 กล่อง วัสดุแทนสัญลักษณ์ ได้แก่ ก้อนหินขนาดเล็ก เมล็ดถั่วเขียว เมล็ดข้าวโพด

2. ขั้นตอนการทำกิจกรรม

2.1 แบ่งนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็น 3 กลุ่มๆละ 8-10 คน โดยกระจายคุณลักษณะของนักเรียนให้แตกต่างกันภายในแต่ละกลุ่ม เช่น มีภาวะความเป็นผู้นำ สามารถกระตุ้นให้เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นได้ สามารถสื่อสารได้ดีทั้งกับผู้วิจัยและเพื่อนนักเรียนมีทั้งเพศชายและหญิงปนกัน เป็นต้น

2.2 ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ว่า ในอดีตที่ผ่านมาเคยมีกิจกรรมอะไรในโรงเรียนบ้าง โดยเขียนกิจกรรมเหล่านั้นเป็นข้อๆ เรียงลงทางด้านซ้ายของกระดาษปรีฟ

2.3 หลังจากได้รายการกิจกรรมต่างๆแล้ว ให้นักเรียนช่วยกันคิดภายในกลุ่มว่าในแต่ละกิจกรรมนั้นมีใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง หมอ นักศึกษา หน่วยราชการอื่นๆ เมื่อคิดเสร็จแล้ว ให้เขียนเป็นตารางไว้ทางด้านขวามือของกระดาษ

2.4 ให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองทบทวนกิจกรรมเหล่านั้นในอดีตดูว่า ในแต่ละกิจกรรมที่มีบุคคลต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ใครมีส่วนร่วมมาก ใครมีส่วนร่วมน้อย โดยให้ใช้วัสดุที่เตรียมไว้ ให้คะแนนแก่ผู้ที่มีส่วนร่วม ใครที่มีส่วนร่วมมากก็ให้คะแนนมาก ใครมีส่วนร่วมน้อยก็ให้คะแนนน้อย ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มจะมีวิทยากรประจำกลุ่มคอยอธิบายวิธีการ ให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจ

2.5 หลังจากให้คะแนนเสร็จแล้ว จะเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้อภิปรายถกเถียงกันอีกครั้ง เพื่อยืนยันเหตุผลและการให้น้ำหนักคะแนนว่าสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มเห็นพ้องต้องกันดีแล้ว

2.6 เมื่อทุกกลุ่มทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเองให้กลุ่มอื่นทราบ และเปิดโอกาสให้มีการซักถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่มากขึ้น

2.7 ครูอนามัยช่วยอธิบายเพิ่มเติมว่า ความหมายของการมีส่วนร่วมคืออะไร จุดเน้นสำคัญคือ ต้องมีส่วนร่วมในการคิด มิใช่เพียงแค่เข้าร่วมในกิจกรรมเท่านั้น

ในการนำ PRA ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายนี้ จะมีความยากลำบากในการสื่อสารกันพอสมควร ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคเล็กๆน้อยๆ ซึ่งเป็นข้อดีประการหนึ่งของ PRA ที่มีความยืดหยุ่นสูง สามารถปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆได้ง่าย

3.5 การทำกระบวนการ AIC กระบวนการ AIC เป็นวิธีการประชุมระดมความคิดที่รวมพลังปัญญา และพลังสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลเข้ามาเป็นพลังในการพัฒนา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอย่างเป็นประชาธิปไตย ช่วยให้ชุมชนแก้ไขปัญหาที่ยุ่งยากและซับซ้อนได้ จุดเด่นประการหนึ่ง

ของ AIC คือ เป็นการเปิดโอกาสให้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาได้ทำงานร่วมกันไป ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ AIC ไปประยุกต์ใช้ มิได้ยึดถือตามแนวทางที่เคยมีอยู่ทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากอุปสรรคด้านการสื่อสารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั่นเอง

โดยทั่วไปแล้ว กระบวนการ AIC จะแบ่งเป็น 3 ช่วงใหญ่ ๆ คือ ช่วงซาบซึ้งคุณค่า (Appreciate : A) ช่วงปฏิสัมพันธ์ หรืออิทธิพลระหว่างกัน (Influence : I) และช่วงควบคุมไปสู่การกระทำ (Control : C) ผู้วิจัยได้ยึดถือแนวทางนี้ไว้อย่างคร่าวๆ แต่วิธีปฏิบัติอาจจะขาดความสมบูรณ์ไปบ้าง มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอน A เป็นการระดมความคิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยแบ่งเป็น กลุ่ม ๆ ละ 6-7 คน ให้ทุกคนได้เสนอความคิดหรือจินตนาการของแต่ละคนว่า อยากเห็นสิ่งใดในโรงเรียนที่จะช่วยเสริมให้สุขภาพช่องปากของนักเรียนดีขึ้น ในขั้นตอนนี้จะให้นักเรียนเสนอจินตนาการของตนเองออกมาโดยการวาดภาพ ทั้งนี้เจตนาคือ ต้องการกระตุ้นให้สมองซีกขวาทำงานอย่างเต็มที่ เพราะสมองซีกขวามีความเกี่ยวข้องกับ สุนทรียะ ความรัก การเห็นคุณค่า การจินตนาการ ซึ่งมีความสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับกระบวนการ AIC ในขั้นตอน A การวาดภาพของนักเรียนจะวาดพร้อมกันในกระดาษปรู๊ฟ ในระหว่างที่วาด วิทยากรประจำกลุ่มจะซักถามและกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มได้สนใจในสิ่งที่เพื่อน ๆ วาดไปด้วย ทั้งนี้ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่นักเรียนกำลังวาดอยู่ หลังจากวาดรูปเสร็จแล้ว ตัวแทนกลุ่ม 2 คนจะช่วยกันนำเสนอเรื่องราวในภาพให้อีกกลุ่มฟัง โดยยังคงห้ามไม่ให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ต่อกัน

ขั้นตอน I หลังจากที่ได้ในขั้นตอน A เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และรู้สึกดีต่อสิ่งที่เพื่อนๆ ได้นำเสนอ แต่ในความเป็นจริงแล้วมีข้อจำกัดหลายอย่าง ดังนั้นในช่วงที่สองนี้ เป็นการทำงานร่วมกันภายใต้ข้อจำกัดที่จะมีอิทธิพลต่อการนำไปสู่การสร้างสรรค์หรือตามจินตนาการ ผู้วิจัยได้ปรับวิธีการทำงานในขั้นตอนนี้โดยให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันระดมความคิดเห็น เริ่มจากการจัดกลุ่มสิ่งที่ดึงดูดที่นักเรียนได้ช่วยกันเสนอไว้ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นคัดเลือกกิจกรรมที่มีความเป็นไปได้ที่กลุ่มของนักเรียนสามารถที่จะทำได้เอง เพื่อก้าวไปสู่ขั้นตอนต่อไป โดยในการศึกษาครั้งนี้ ไม่ได้ลงลึกไปถึงว่าในแต่ละกิจกรรมจะมีหนทางไปสู่เป้าหมายนั้นได้อย่างไร

ขั้นตอน C ในขั้นตอนนี้จะเป็นการแปลแผนกลวิธีไปสู่แผนปฏิบัติ การลงมือปฏิบัติ และการติดตามการประเมินผลการปฏิบัติ นักเรียนทั้งหมดจะถูกถามความสนใจที่จะร่วมเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ในท้ายที่สุด ทุกๆกิจกรรมก็จะมีผู้ร่วมรับผิดชอบ 2-3 คน โดยผู้รับผิดชอบแต่

ละกิจกรรมจะเป็นผู้ที่ไปวางแผนว่าจะดำเนินกิจกรรมนั้นอย่างไร แล้วกลับมาเสนอให้ที่ประชุมทราบในคราวต่อไป

4. การเก็บข้อมูล

การศึกษากครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ นอกจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้เวลาอื่นๆ ในการเก็บข้อมูลบ้าง เพื่อให้เห็นภาพรวมของชุมชนที่ศึกษา ผู้วิจัยมิได้ศึกษาชุมชนนี้โดยการเข้าไปกินอยู่ในชุมชน เนื่องจากไม่ค่อยเหมาะสมที่จะกระทำอย่างนั้น ข้อมูลบางอย่างผู้วิจัยจึงไม่สามารถหาคำตอบได้อย่างมั่นใจ โดยเฉพาะข้อมูลที่ต้องอาศัยการสังเกตเป็นหลัก เช่น พฤติกรรมการบริโภค พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ นอกจากนี้ การเก็บข้อมูลยังต้องอาศัยผู้ร่วมเก็บข้อมูลหลายคน ต่างกรรมต่างวาระกัน ทำให้งานสืบหาค้นคว้าค่อนข้างช้า แต่หลักฐานต่างๆ ที่บันทึกไว้ก็ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ต่อเนื่องกันได้

ผู้วิจัยได้เริ่มต้นเก็บข้อมูลตั้งแต่ ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมา แต่ในปีการศึกษา 2540 ข้อมูลขาดหายไปมาก เนื่องจากในปีนั้นมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของโรงเรียน ผู้วิจัยประเมินสถานการณ์แล้วเห็นว่าหากรอไปอีกสักระยะหนึ่ง เพื่อให้ระบบการบริหารลงตัวแล้วจึงค่อยศึกษาต่อ ไม่น่าจะส่งผลเสียหายมาก จึงไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใดๆ ในปีนั้น จากนั้นจึงเริ่มทำงานต่อในปีการศึกษาต่อมา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนใหญ่แล้ว ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลรวมไปกับการเก็บข้อมูลทุกครั้ง แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ซ้ำ ประเมินดูความน่าเชื่อถือของข้อมูล ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และประเมินความน่าเชื่อถือแล้ว ก็ยังมีโอกาสที่จะถูกวิเคราะห์หรือตรวจสอบซ้ำ เมื่อมีสิ่งที่น่าเคลือบแคลงสงสัยมากระทบ ทั้งนี้การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ถูกทำทั้งโดยการไปสอบถามซ้ำจากบุคคลอื่นๆ และการสังเกต จากการที่ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้ายาวนาน จึงเป็นการเพิ่มโอกาสให้มีการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลมากยิ่งขึ้น นอกจากการตรวจสอบข้อมูลโดยผู้วิจัยเองแล้ว ยังมีการให้ผู้อื่นช่วยในการตรวจสอบข้อมูล ในหลายสถานการณ์ที่ผู้วิจัยต้องใช้การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับบุคคลสำคัญภายในโรงเรียน แม้กระทั่งในขั้นตอนการเขียนรายงานการศึกษา ผู้วิจัยก็มีเจตนาที่จะให้มีการถ่วงถ่วงซ้ำโดยบุคคลสำคัญเช่นกัน